ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Төмөрбулаг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХӨА-2026/023/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Хөвсгөл аймаг

2026 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар

Утас: 88883317 Цахим хаяг: erdenebaatara@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр

Утас: 99089114 Цахим хаяг: tegshdelgerb@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Б.Даваанyam

Утас: 92113932 Цахим хаяг: davaanyamb@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Г.Ичинхорлоо

Утас: 88012671 Цахим хаяг: ichnkhorlooga@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс:7038 3793, Цахим шуудан:khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2026.03.24 № 01/306

танай ____________-ны № ____________-т

ТӨМӨРБУЛАГ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА ДАРГА Н.ТӨМӨРХУЯГ ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Төмөрбулаг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг нэр төрөл бүрээр биелүүлж, нийт дүнгээр нь 97.8 сая төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэл тайлагналтай холбоотой 210.2 сая төгрөгийн алдааг залруулж, хоршоо хөгжүүлэх сангаас олгосон хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэл болон өр төлбөртэй холбоотой 7.8 сая төгрөгийн зөрчилд 2 зөвлөмж хүргүүллээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Төмөрбулаг сумын Засаг дарга нь аймгийн Засаг даргатай 2025 онд байгуулсан 6 бүлэг 37 заалт бүхий үр дүнгийн гэрээг 86.4 хувийн гүйцэтгэлтэй хэрэгжүүлж ажилласан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

/мянган төгрөгөөр/

№	Дансны нэр, төрөл	Тодруулга	2024 оны 12-р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН		817,369.9	897,360.7
2	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3а, 3б	415,801.2	431,210.7
3	АВЛАГА	5а, 5б, 6а, 6б	106,601.8	124,265.3
4	БАРАА МАТЕРИАЛ	8а, 8б, 8в	197,666.9	341,884.7
5	БУСАД ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	10	97,300.0	0.0
6	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН		1,329,296.8	1,284,974.7
7	УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	11а, 11б	96,000.0	79,514.4
8	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	12а, 12б, 12в	1,233,296.8	1,205,460.3
9	Биет хөрөнгө		1,205,462.2	1,163,030.7
10	Биет бус хөрөнгө	13	27,834.6	42,429.6
11	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН**		**2,146,666.7**	**2,182,335.4**
12	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР		13,139.6	211,683.9
13	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР		13,139.6	211,683.9
14	Өглөг		13,139.6	211,683.9
15	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		2,133,527.1	1,970,651.5
16	Засгийн газрын хувь оролцоо		2,133,527.1	1,970,651.5
17	Засгийн газрын оруулсан капитал		416,511.2	416,511.2
18	Хуримтлагдсан үр дүн		1,648,790.2	1,486,329.7
19	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү		68,225.7	67,810.6
20	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**		**2,146,666.7**	**2,182,335.4**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

№	Дансны нэр, төрөл	Тодруулга	2024 оны 12-р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН		2,221,416.4	2,227,336.4
2	ТАТВАРЫН ОРЛОГО		730,436.9	706,911.4
3	Орлогын албан татвар		567,310.9	525,674.4
5	Хөрөнгийн албан татвар		107,248.9	114,986.2
6	Бусад татвар, төлбөр, хураамж		55,877.2	66,250.8
7	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1а, 1б	101,995.6	1,520,425.0
8	Хөрөнгийн орлого		100.0	3,100.0
9	Тусламжийн орлого		0.0	1,089,807.6
10	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		1,388,983.9	0.0
11	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2а, 2б	1,883,266.0	2,255,299.0
12	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		1,883,266.0	2,255,299.0
13	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		1,767,784.9	2,249,015.0
14	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		802,326.7	954,949.3
15	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		99,571.2	120,132.5
16	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		499,097.8	638,432.1

17	Хангамж, бараа материалын зардал		81,202.9	261,454.1
18	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		36,229.3	49,662.0
19	Томилолт, зочны зардал		4,060.0	3,280.0
20	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		12,183.8	13,055.2
21	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		233,113.1	208,049.8
22	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		115,481.1	6,284.0
23	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН		338,150.4	-27,962.6
24	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		3,966.7	137,744.4
25	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН		-3,966.7	-137,744.4
26	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН		334,183.7	-165,706.9

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/мянган төгрөгөөр/

№	Дансны нэр, төрөл	2024 оны 12-р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН	2,185,722.5	2,020,123.8
2	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	730,437.0	706,911.4
3	Орлогын албан татвар	567,310.8	525,674.4
4	Хөрөнгийн албан татвар	107,248.9	114,986.2
5	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	55,877.2	66,250.8
9	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	56,666.3	1,313,212.4
10	Нийтлэг татварын бус орлого	56,566.2	60,167.5
11	Хөрөнгийн орлого	100.0	3,100.0
12	Тусламжийн орлого	0.0	1,095,293.1
13	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	0.0	154,651.8
14	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,398,619.3	0.0
15	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,704,172.8	1,701,706.0
16	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,704,172.8	1,701,706.0
17	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,603,423.9	1,697,416.0
18	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	800,667.1	955,208.4
19	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	99,886.4	118,939.8
20	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	498,130.0	493,123.6
21	Хангамж, бараа материалын зардал	48,931.0	25,590.7
22	Нормативт зардал	0.0	1,000.0
23	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	44,226.8	53,892.0
24	Томилолт, зочны зардал	4,060.0	2,380.0
25	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	23,775.0	16,795.0
26	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	83,747.5	30,486.6
27	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	100,748.9	4,290.0
28	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	481,549.7	318,417.8
29	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН	240,396.3	253,008.3
30	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	240,396.3	253,008.3
31	Дотоод эх үүсвэрээр	240,396.3	253,008.3
32	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-240,396.3	-253,008.3
33	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	0.0	50,000.0
34	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	0.0	-50,000.0
35	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	241,153.4	15,409.5
36	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	174,647.8	415,801.2
37	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	415,801.2	431,210.7

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

№	Дансны нэр, төрөл	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Нийт цэвэр хөрөнгө /өмч
1	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,752,831.4	1,752,831.4
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	46,512.0	46,512.0
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,799,343.4	1,799,343.4
4	Тайлант үеийн үр дүн	334,183.7	334,183.7
5	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,133,527.1	2,133,527.1
6	2025 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,133,527.1	2,133,527.1
7	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	3,246.5	3,246.5
8	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,136,773.6	2,136,773.6
9	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	-415.2	-415.2
10	Тайлант үеийн үр дүн	-165,706.9	-165,706.9
11	2025 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	1,970,651.5	1,970,651.5

2.5 Аудит хийсэн нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**2,211,217.0**	**1,981,550.5**	**229,666.5**	**89.6**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,716,414.5**	**1,681,442.2**	**34,972.3**	**98.0**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,710,630.5**	**1,677,452.2**	**33,178.3**	**98.1**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**963,523.8**	**955,208.4**	**8,315.4**	**99.1**
210101	Үндсэн цалин	495,659.6	490,049.9	5,609.7	98.9
210102	Нэмэгдэл	368,499.0	358,086.1	10,412.9	97.2
210104	Урамшуулал	57,093.0	48,918.2	8,174.8	85.7
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**42,272.2**	**58,154.2**	**(15,882.0)**	**137.6**
210201	Тэтгэврийн даатгал	121,057.3	118,939.8	2,117.5	98.3
210202	Тэтгэмжийн даатгал	82,516.4	82,398.4	118.0	99.9
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,635.3	9,288.0	347.3	96.4
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,817.6	5,007.4	(189.8)	103.9
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,817.6	4,693.6	124.0	97.4
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**19,270.4**	**17,552.4**	**1,718.0**	**91.1**
210301	Гэрэл, цахилгаан	495,515.1	492,623.6	2,891.5	99.4
210302	Түлш, халаалт	34,533.9	34,490.7	43.2	99.9
210303	Цэвэр, бохир ус	454,293.8	456,532.9	(2,239.1)	100.5
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**6,687.4**	**1,600.0**	**5,087.4**	**23.9**
210401	Бичиг хэрэг	34,077.0	23,790.7	10,286.4	69.8
210402	Тээвэр, шатахуун	3,819.5	2,356.0	1,463.5	61.7
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	13,928.7	12,764.9	1,163.8	91.6
210404	Ном, хэвлэл	7,676.1	5,767.1	1,909.1	75.1

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,352.7	898.0	3,454.7	20.6
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,300.0	2,004.7	2,295.3	46.6
2105	**Нормативт зардал**	**1,000.0**	**1,000.0**	**-**	**100.0**
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,000.0	1,000.0	-	100.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**53,314.8**	**52,960.0**	**354.8**	**99.3**
210604	Урсгал засвар	53,314.8	52,960.0	354.8	99.3
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**2,380.0**	**2,380.0**	**-**	**100.0**
210702	Дотоод албан томилолт	2,380.0	2,380.0	-	100.0
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**22,215.2**	**15,071.1**	**7,144.1**	**67.8**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	18,215.2	13,466.7	4,748.5	73.9
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,000.0	-	1,000.0	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300.0	161.8	138.2	53.9
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	350.0	86.2	263.8	24.6
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	100.0	33.0	67.0	33.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,750.0	1,245.0	505.0	71.1
210807	Газрын төлбөр	500.0	78.4	421.6	15.7
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**17,547.3**	**15,478.8**	**2,068.6**	**88.2**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	14,347.3	14,347.3	0.0	100.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,200.0	1,131.5	2,068.5	35.4
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**5,784.0**	**3,990.0**	**1,794.0**	**69.0**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**5,784.0**	**3,990.0**	**1,794.0**	**69.0**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,784.0	3,990.0	1,794.0	69.0
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**368,870.5**	**250,108.3**	**118,762.2**	**67.8**
223001	Бусад хөрөнгө	368,870.5	250,108.3	118,762.2	67.8
23	**ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ**	**125,932.0**	**50,000.0**	**75,932.0**	**39.7**
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	125,932.0	50,000.0	75,932.0	39.7
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**2,211,217.0**	**2,002,457.8**	**208,759.2**	**90.6**
122	**Тусламжийн орлого**	**2,211,217.0**	**2,002,457.8**	**208,759.2**	**90.6**
122005	Орон нутгийн төсвөөс	1,695,441.6	1,796,389.5	(100,947.9)	106.0
120004	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	72,432.0	41,656.4	30,775.6	57.5
120010	**Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих**	**7,500.0**	**9,760.1**	**(2,260.1)**	**130.1**
	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	276,482.1	-	276,482.1	-
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	159,361.3	154,651.8	4,709.5	97.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	410,303.4	(410,303.4)	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	431,210.7	(431,210.7)	

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	20,846.0
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	20,846.0
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	17,366.0
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	500.0
210303	Цэвэр, бохир ус	500.0

2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	1,800.0
210402	Тээвэр, шатахуун	1,000.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	800.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	932.0
210604	Урсгал засвар	932.0
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	4,624.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,624.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	9,510.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,460.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,050.0
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	3,480.0
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	300.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	300.0
2133	**Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	3,180.0
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,180.0
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	20,846.0
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	20,846.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,611.7
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	10,234.3

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд сумын орон нутгийн ерөнхий орлого болон харьяа 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 5 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 3 байгууллага түүвэрт хамрагдсан байна.

№	Байгууллагын нэр	Аудитын дүгнэлт
1	Засаг даргын Тамгын газар	Өөрчлөлтгүй дүгнэлт
2	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	Түүвэрт хамрагдсан
3	Хоршоо хөгжүүлэх сан	Түүвэрт хамрагдсан
4	Орон нутгийн хөгжлийн сан	Түүвэрт хамрагдсан

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 137.5 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрсэн байна. Аудитын хугацаанд 131.3 сая төгрөгийн 4 алдааг залруулж 2.2 сая төгрөгийн 2 төлбөрийн акт тогтоож, 4.0 сая төгрөгийн 3 зөвлөмжийг өгсөн байна.

Аудитаар нийт 210.2 сая төгрөгийн алдаа[1] илэрснийг аудитын явцад бүрэн залрууллаа. Үүнд:

- Харьяа байгууллагуудын тогтмол зардлын 145.1 сая төгрөгийн өр төлбөрийг нэгтгэж тайлагнаагүй,
- Нэмэлт санхүүжилтийн данснаас төвлөрүүлсэн 21.0 сая төгрөгийн авлагыг хоорондын тооцоо бичиж цэвэр дүнгээр тайлагнаагүй
- Санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайланд 44.0 сая төгрөгийн орлого, зардлын хоорондын тооцооны бичилтийг хийгээгүй алдааг тус тус залрууллаа.

Аудитаар нийт 7.8 сая төгрөгийн зөрчил[2] илэрч 2 зөвлөмж хүргүүллээ.

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

5.1 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт тогтоогоогүй болно.

5.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага өгөөгүй байна.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. **Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн үлдэгдэлтэй холбоотой**

1.1. Илрүүлэлт:

Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн үлдэгдэлд хяналт хэрэгжүүлэхэд 5 иргэний 7.8 сая төгрөгийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэлтэй байна. Үүнээс 3 иргэнтэй холбоотой 4.9 сая төгрөгийн зээлд шүүхийн шийдвэр гарч төлөлт хийгдэж байна. Энэ нь Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2021 оны 361 дүгээр тушаалаар баталсан "хоршоог хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам"-ын 3.2.1."орон нутгийн жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх тэргүүлэх чиглэлийг жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээ, хоршоо хөгжүүлэх бодлоготой уялдуулан тогтоож, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, биелэлтэд нь хяналт тавих" гэсэн заалттай нийцэхгүй, “эрх ба үүрэг” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж:

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдлийг барагдуулах арга хэмжээ авч ажиллах

2. Өр төлбөртэй холбоотой асуудал

2.1. Илрүүлэлт:

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд үүссэн 211.7 сая төгрөгийн өр төлбөр болж өмнөх оноос 198.0 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн ба түүнийг барагдуулахтай холбоотой арга хэмжээг авч ажиллаагүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь заалттай нийцэхгүй, нийцсэн бөгөөд зохимжтой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

2.2. Өгсөн зөвлөмж:

Үүссэн өр төлбөрийг барагдуулах арга хэмжээ авч, цаашид өр төлбөр үүсэхгүй байхад анхаарч, халаалтын зардлыг нэмэгдсэн үнэ тарифаар санхүүжүүлэх боломжтой эсэхэд дүн шинжилгээ хийж ажиллах

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төмөрбулаг сумын ТТЗ	3	210.2	1	145.1	2	65	3	210.2				
Дүн	3	210.2	1	145.1	2	65	3	210.2				
Харьяа байгууллагуудын алдаа												
Төмөрбулаг сумын ЗДТГ	2	125.7			2	125.7	2	125.7				
Төмөрбулаг ИТХ	2	5.6			2	5.6	2	5.6				
ДҮН	4	131.3	0	0	4	131.3	4	131.3	0	0	0	0
нийт дүн	**7**	**341.5**	**1**	**145.1**	**6**	**196.3**	**7**	**341.5**	**0**	**0**	**0**	**0**

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Төмөрбулаг ТТЗ	2	7.8					2	7.8				
Дүн	**2**	**7.8**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**	**7.8**	**0**	**0**	**0**	**0**
Харьяа байгууллагуудын зөрчил												
Төмөрбулаг сумын ЗДТГ	3	6.2	2	2.2			1	4.0				
Дүн	3	6.2	2	2.2	0	0	1	4.0	0	0	0	0
Нийт дүн	5	14.0	2	2.2	0	0	3	11.8	0	0	0	0

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Төмөрбулаг ТТЗ	0	0					2	0
Харьяа байгууллагуудын зөрчил								
Төмөрбулаг ЗДТГ	2	0					2	0
Дүн	2	0	0	0	0	0	0	0
Нийт дүн	2	0	0	0	0	0	0	0

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
			Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр						
		Аудитад хамрагдах	Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй	Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ								
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ	1	1			1			
5	ТЕЗ	1	1			1			
	НИЙТ								